

Hamis tanítók

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 18:16-33; Máté 12:43-45;
János 8:34-36; Júdás 4-19; 2Péter 2:1-22

„Szabadságot ígérnek nekik, bár maguk a romlottság szolgái, mert mindenki rabja lesz annak, ami legyőzte” (2Pt 2:19, új prot. ford.).

Komoly lelkési aggodalomtól fűtve, az üldözés veszélyével kapcsolatban akarta tanácsolni Péter az olvasóit első levelében. Nem tudjuk pontosan, hogy az üldözésnek melyik formájáról beszélt, az viszont biztos, hogy az egyházra szörnyű megpróbáltatás szakadt, amikor a pogány Római Birodalom ki akarta irtani a „keresztényeknek” nevezettek növekvő mozgalmát.

Sátán két fronton indított támadást. A kívülről érkező támadás – azaz a nyers erőszak és a kegyetlenkedés – minden bizonnyal komoly eszköz volt. Ám az egyháznak egy másik veszéllyel is szembe kellett néznie, amely talán még veszélyesebbnek bizonyult a külső üldözésnél, mert belülről fenyegetett. Ahogy a zsidó nemzetnek is volt dolga a múltban hamis prófétákkal, úgy Jézus követőinek Péter napjaiban is szembe kellett nézni hamis tanítókkal, akik „veszedelmes eretnkségeket fognak becsempészni” (2Pt 2:1) az egyházba. Ami pedig még ennél is rosszabb, figyelmeztetett Péter, hogy sokan „veszedelmet hoznak” magukra, ha követik őket (2Pt 2:1-2).

Milyen tanításoktól óvott Péter? Hogyan reagált azokra? Ma milyen tanulságokat vonhatunk le mi, amikor belső veszélyekkel találjuk szemben magunkat?

HAMIS PRÓFÉTÁK ÉS TANÍTÓK

Könnyű idealizálni a korai egyházat, úgy gondolni rá, mint az első hívők nagy békében és összhangban élő korára.

Ám ez hiba lenne. Az egyháznak már Jézus napjaitól kezdve gyakran kellett belső küzdelmekkel szembenéznie (gondoljunk csak Júdásra). Sok probléma a sorokon belülről jövő hamis tanításokból támadt, amint az Újszövetség apostoli levelei is mutatják. A korai egyháznak nemcsak a külső üldözéssel, hanem a belső gondokkal is szembe kellett néznie. Ebben a levélben Péter néhány belső kihívással is foglalkozik. Melyek ezek? *„De voltak a nép körében hamis próféták is, mint ahogyan közöttetek is lesznek hamis tanítók, akik veszedelmes eretnokségeket fognak közétek becsempészni. Ezekkel megtagadják az Urat, aki őket megváltotta, így gyors pusztulást hoznak magukra. Sokan fogják követni kicsapongásaikat, és miattuk káromolni fogják az igazság útját, benneteket pedig szép szavakkal fognak kifosztani kapzsiságukban. Ellenük már régóta készen van az ítélet, és nem kerülik el kárhozatukat”* (2Pt 2:1-3, RÚF). Aligha tűnik a béke és a testvéri harmónia nagyszemű időszakának, nem igaz?

Olvassuk el 2Pt 2:1-3, 10-22 verseit! Mire figyelmeztet itt Péter? Milyen hamis dolgokat hirdettek a gyülekezetekben?

2Pt 2:1 minden bizonnyal megmutatja, hogy az Úr miért ihlette Pétert ennek a levélnek a megírására. Arra figyelmeztetett, hogy amint a múltban voltak hamis próféták, úgy lesznek a jövőben is hamis tanítók. Péter a vádak kész áradatát vonultatja fel e tanítók ellen, a „veszedelmes” eretnokségektől kezdve (2Pt 2:1, RÚF) a figyelmetlenek szolgaságba tereléséig (2Pt 2:19), de felsorol még más hibákat is. Az írásából láthatjuk, hogy valóban nagyon veszedelmes tanítások voltak, ami magyarázza, miért szállt szembe olyan erőteljesen velük. Az apostol egyáltalán nem gondolta úgy, hogy a tantételek nem számítanának.

Figyeljük meg, hogy Péter milyen erővel szállt szembe a hamis tanításokkal! Mit árul ez el az igazság fontosságáról? Hogyan védhetjük meg magunkat az összes olyan kísérellettől, ami hamis tanítást próbálna behozni az egyházba?

SZABADSÁG KRISZTUSBAN?

„Mert üres, fellengzős szólamokat hangoztatva testi vágyaik kielégítésére csábítják feslett életükkel azokat, akik nemrégén szakadtak el a tévelygésben élőkötől” (2Pt 2:18, új prot. ford.). Mire figyelmeztet Péter ebben a versben? Mit mond a 19. versben, ami magyarázza aggodalmát? Miért olyan fontos itt a „szabadság” szó?

Péter a lehető legerőteljesebb nyelvezettel óvja olvasóit attól a veszélytől, amit a hamis tanítók jelentenek. 2Pt 2:18-21 verseiben felhívja a figyelmet, hogy ugyan szabadságot ígérnek, valójában azonban rabságba vezetik az embereket.

Az evangéliumot teljesen elferdítik! A Krisztusban való szabadságnak a bűn szolgaságától való szabadságot kell jelentenie (Róm 6:4-6). Péter az állítólagos Krisztusban való szabadság olyan elképzeléseitől óvott, amelyek a bűn fogságában hagyják az embert. A kutatók ugyan vitatják, pontosan milyen eretnekséggel van itt dolgunk, viszont egyértelmű a kapcsolat a bűn kérdésével és annak rabságával.

Olvassuk el Jn 8:34-36 verseit! Hogyan világítanak rá Krisztus szavai, hogy mit akar mondani itt Péter?

Akármi is volt a hamis tanítók üzenete, áldozataikat – akik csak nemrég találták meg az Úr Jézust – visszavezették a régi bűnös életükhöz. Könnyű kitalálni az olcsó kegyelem olyan evangéliumát, ami azt hirdeti, hogy nincs szükség tisztaságra és szentségre. Ennek következtében ugyanabba a világi „romlottságba” (2Pt 2:19) kerültek vissza, amiből épp csak kimenekedtek. Nem csoda, hogy Péter olyan élesen és erőteljesen szólalt fel ezek ellen a tanítások ellen és figyelmeztetett a követésük következményére.

Hogyan értjük a Krisztusban való szabadságot? Mitől szabadított meg Krisztus?

AZ EB VISSZATÉR A SAJÁT OKÁDÁSÁRA

Olvassuk el 2Pt 2:17-22 és Mt 12:43-45 verseit! Milyen veszélyekkel jár, ha egy megtért keresztény visszatér korábbi életmódjához?

Pétert különösen érdekelte azoknak a sorsa, akiket a hamis tanítók visszavezettek korábbi bűneikhez (2Pt 2:18). Szabadságot ígértek, de ahogyan Péter is rámutatott, az általuk ígért szabadság nagyban különbözik attól, amit Jézus tár a követői elé.

Nézzük meg, hogy milyen erős figyelmeztetést mondott Péter! Jobb lett volna, ha „*meg sem ismerik az igazság útját*” (2Pt 2:21), minthogy megismerték, de utána visszafordulnak a régi dolgaikhoz.

Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a helyzetük reménytelen. Mind ismerünk olyan történeteket, amelyek szerint akik elfordultak az Úrtól, később mégis visszatértek, és az Úr boldog, amikor visszajönnek (lásd Lk 15:11-32). Csak arról van szó, hogy nagyon veszélyes út az, ami Krisztustól elfordít, és nem is kellemes. A saját okadására visszatérő eb képe éles és kemény példa, de Péter ezzel a képpel fejezi ki a lényegét.

Talán 2Pt 2:20 szándékosan visszhangozza Jézus szavait (Mt 12:45; Lk 11:26). Jézus elmondja a tisztátalan lélektől megszabadult ember példázatát. A lélek hontalanul bolyong, majd eldönti: „*visszatérek az én házamba, ahonnet kijöttem*” (Mt 12:44). Amikor megérkezik, üresen és rendben találja. Vissza is költözik, de még más lelkeket hoz magával, akik nálánál is gonoszabbak. Ahogy Jézus mondta: „*és végül ennek az embernek az állapota rosszabb lesz, mint azelőtt volt*” (Mt 12:45, RÜF). Valós veszély, amit Jézus bemutatott és Péter is leírt. Az új hívőnek biztosítania kell, hogy a Szentlélek dolgai elfoglalják mindannak a helyét, ami korábban uralta az életét. Ha a gyülekezeti feladatok és az újonnan talált hitről való beszéd nem lép a korábbi világias tevékenységek helyére, túl könnyű lesz visszatérni az előző életmódhoz.

Gyülekezeti családként hogyan gondozhatjuk és tehetjük tanítvánnyá még jobban a tagjainkat, különösen az újakat?

PÉTER ÉS JÚDÁS

Sokan megfigyelték már, hogy Júdás 4-19 szakasza nagyjából megismétli 2Pt 2:1–3:7 üzenetét. Amikor a Szentírás ismételten említ egy szöveget, fel kell ismernünk, hogy Isten valami fontosat akar közölni. A két hasonló szakaszban Péter és Júdás hosszasan felhívja a figyelmünket egy lényeges igazságra: Isten kezében van a gonoszok sorsa. Péter és Júdás sem hagy kétséget afelől, hogy Isten alaposan szemmel tartja a gonoszt. Akár a bűnös emberiségről, akár bukott angyalokról legyen szó, pontosan feljegyezi gonoszságukat és tervében szerepel megbüntetésük az ítélet napján (2Pt 2:9, 17; Júdás 6).

Olvassuk el 2Pt 2:1–3:7 és Júdás 4-19 szakaszait! Isten korábbi büntetéseinek milyen példáit hozza fel Péter és Júdás is, hogy leszögezzék, Isten valóban leszámol majd a bűnnel!

Péter és Júdás Isten múltbeli büntetéseinek három példáját jegyzi fel: az özönvíz előtti világ elpusztítását, a Sodomát és Gomorát megemésztő tüzet és az angyalok megláncolását az ítélet előtt (2Pt 2:4-6, 3:7; Júdás 6-7). Mindegyik epizódhoz a véglegesség, a visszafordíthatatlanság érzete társul. A Szentírás sokat foglalkozik Isten kegyelmével és irgalmával, azonban Isten igazságának fontos szerepe van a bűn végső elpusztításában. Milyen bűnök idéztek elő ilyen súlyos büntetést? Ide tartozik a veszedelmes eretnokségek bevezetése, a hatalmasságok megvetése, a tisztátalan kívánságok szolgálásába való visszatérés, Isten kegyelmének elferdítése, mintha az Úr engedné az erkölcstelenséget, annak a tagadása, hogy Jézus Krisztus az egyetlen Úr, a testük megfertőztetése, a hiábavaló, kevély szavak és a káromlás (2Pt 2:1, 10, 18-19; Júdás 4, 8, 10). Érdekes módon ebben a leírásban nincsenek erőszakos cselekmények és egyéb gonosz rémtettek, amelyekről általában haragra gerjedünk. Inkább sokkal ravaszabb, burkoltabb bűnöket írnak le, amelyekben van egy közös vonás: ezek fölött gyakran szemet huny a gyülekezet közössége is. Ennek rá kellene ébreszteni bennünket, hogy az egyházban valóban nagy szükség van az őszinte bűnbánatra és a reformációra!

Olvassuk el 2Pt 2:12 és Júdás 10 verseit! Péter és Júdás itt azokról ír, akikre azért vár pusztulás, mert lesüllyedtek az ösztönük által hajtott, „oktalan” állatok szintjére (2Pt 2:12; Júdás 10). Mit mondhatunk erről ahhoz viszonyítva, amire Isten eredetileg megteremtette az emberiséget? Mit tehetünk, nehogy a saját életünkben is megtörténjen ilyesmi?

TOVÁBBI TANULSÁGOK AZ ÓSZÖVETSÉGBŐL

Olvassuk el 2Pt 2:6-16 szakaszát! Milyen egyéb példákkal figyelmeztet Péter arra, hogy hová vezet a gonoszság?

1Móz 13:12-13 verseiben találjuk a Biblia első tényleges utalását Sodomára. Lót és Ábrahám eldöntötte, hogy „anyagi” okok miatt különválnak. Lót a Jordán völgyét választotta, „*egészen Sodomáig sátorozott*” (1Móz 13:12, RÚF). Majd a Biblia megjegyzi, hogy „*A sodomai férfiak pedig igen romlottak és vétkesek voltak az Úr előtt*” (1Móz 13:13, RÚF). Később, amikor az Úr figyelmeztette Ábrahámot, hogy Sodoma elpusztítását tervezi, a pátriárka alkudozott vele, hogy ne pusztítsa el a várost, ha legalább tíz igaz embert talál benne (1Móz 18:16-33). A Lóthoz küldött hírnökökkel történtek bőségesen bizonyítják, hogy még tíz igaz embert sem lehetett találni Sodomában. Tehát a város elpusztult, csak Lót menekült meg a két lányával (1Móz 19:12-25).

Péter két tanulságot szűr le ebből a történetből. Először is, a két város azt példázza, hogy milyen büntetésben lesz része az istenteleneknek (2Pt 2:6). Másodsor pedig bemutatja, hogy Isten tudja, hogyan menekítse ki az igazakat a veszedelemből (2Pt 2:7-9). Péter ezután felsorolja az elveszett sodomaiak és gomoraiak néhány jellemzőjét: tisztátalan kívánságokban jártak, megvetették a méltóságot, vakmerők és elbizakodottak voltak, nem állták káromolni a hatalmasságokat (2Pt 2:10-11). Ezek a tulajdonságok hasonlítanak arra, amit Péter a hamis tanítókról és követőikről ír.

Bálám története 4Móz 22:1–24:25 részében található. Moáb királya, Bálám bérelte fel, hogy megátkozza az izraelitákat. Bálám eleinte habozott, végül azonban hatalmas summa felajánlásával rávették, hogy vállalja el a feladatot (4Móz 22:7-21). Útközben az „*Úr angyala*” szegült szembe vele, és csak azért menekült meg a haláltól, mert a szamara kitért előle. Bálám erre megverte a szamarát. A tévedését csak akkor ismerte fel, amikor megnyílt a szeme és ő is meglátta az „*Úr angyalát*” (4Móz 22:22-35). Végül Bálám megáldotta Izraelt (4Móz 23:4–24:24). Péter azok példajaként hozta fel Bálámot, akiket elcsábított a paráznaság és a telhetetlenség (2Pt 2:14-15). Az ilyen emberek hasonlítanak Bálámra. Letértek az útról, amin járniuk kellett volna.

Gondoljunk csak mindarra, amit a Biblián és Ellen G. White írásain keresztül megismerhetünk! Hetednapi adventistaként miért nem mondhatjuk, hogy nem kaptunk figyelmeztetést?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Gyakran hallani, amint keresztények beszélnek a „Krisztusban való szabadságról” – és ez természetesen valós fogalom. Az valóban szabadság, hogy felszabadulunk a törvény kárhóztatása alól és üdvbizonyosságunk lehet Krisztus értünk végbevitt tette által, nem pedig a magunk cselekedetei miatt. Nagyszerű példa a szabadság jelentésére Luther Márton története és a korábbi rabsága, mielőtt megértette, hogy mi a kegyelem. Viszont ahogy Péternél is láttuk, a csodálatos igazságot el lehet ferdíteni.

„Nem áll túl messze az elbizakodottság veszélyétől az a nagy igazság, miszerint üdvösségünk tekintetében maradéktalanul Krisztustól függünk. A Krisztusban való szabadságot ezek tévesztik össze a törvénytelen étellel, és mivel Krisztus azért jött, hogy felszabadítson a törvény átka alól, sokan kijelentik: Krisztus eltörölte a törvényt, aki pedig betartja, kiesik a kegyelemből. Mivel úgy tűnik, hogy az igazság és a tévedés annyira hasonlít egymásra, aki nem áll a Szentlélek vezetése alatt, elfogadja a tévedést. Ezzel pedig sátáni csalás hatalma alá helyezi magát. Sátán ráveszi az embereket, hogy igazságként fogadják el a hamisságot, és ezzel a protestáns világ tiszteletét igyekeznek biztosítani magának” (Ellen G. White: *Christ Triumphant*. 324. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Gondolkodjunk el 2Pt 2:19 versén és mindazon, amit Péter mond a hamis tanítás következményeiről! Miért kell megbizonyosodnunk arról, hogy megértettük hitünk fontos igazságait? Mennyire kell mindannyiunknak pontosan egyetérteni a hit dolgaiban? Mikor válik „veszélyessé” egy gondolat, ami eltér a többiek felfogásától a közösségben?
- 2) Figyeljük meg, hogy Péter milyen kemény nyelvezetet használ a büntetéssel és az ítélettel kapcsolatban: „*gyors pusztulást hoznak magukra*” (2Pt 2:1, RÚF); „*azoknak pusztulásával fognak elpusztulni*” (2Pt 2:12); „*a gonoszokat pedig az ítélet napjára büntetésre fenntartani*” (2Pt 2:9); „*romlásuk nem szunnyad*” (2Pt 2:3)! Mit közvetítenek ezek a versek az ítélet valóságáról és arról, hogy Isten ítélete alá kerül, aki népét bűnbe vezet?
- 3) Vajon mi a jelentősége annak, hogy akik a „Krisztusban való szabadságról” beszélnek, nem általában gondolnak a törvényre (bár némelyek igen), hanem konkrétan a negyedik parancsolat, a szombat parancsolatának megtartásával kapcsolatban? Hogyan ferdítik el tehát a „Krisztusban való szabadság” gondolatát?

TÚRMEZEI ERZSÉBET:

LÁNG A VÍZEN

Kis lámpa, árva láng
ring a vízen.
Képét a folyamon
messze viszem.

Ladikok, gőzösök
iramlanak,
fürgén cikáznak a
fénylő halak.

Őt nem delejzi már
a végtelen,
híven ring a helyén,
az őrhelyen.

Két erdős part között,
zátony felett
gyúl ki, ha húny a nap,
ha este lett.

Kis lámpa, árva láng...
Sötét szívem
Te gyújtsd meg, Mesterem,
a nagy vízen!

Hűséggel fényleni,
úgy volna jó,
amíg hajnalba ér
minden hajó.